

Més enllà del relat creatiu

Publicat per [Interacció](#) [1] el 08/02/2022 - 10:25 | Última modificació: 09/06/2026 - 15:14

Les polítiques urbanes basades en la cultura han convertit moltes ciutats en laboratoris de marca, regeneració i competència internacional. Festivals globals, capitals culturals, districtes creatius o grans equipaments han ocupat el centre del debat durant dècades. L'article de Zafeirenia Brokalaki i Roberta Comunian proposa desplaçar la mirada cap a un altre lloc menys visible: la cultura quotidiana que apareix fora dels grans dispositius institucionals i que sovint només es fa perceptible en moments de crisi.

A partir del cas d'Atenes després de la crisi econòmica de 2008, el text qüestiona la idea que la transformació cultural urbana depengui principalment de grans inversions o estratègies de city branding. Les autores mostren com l'austeritat i el col·lapse parcial de les estructures culturals oficials van generar, paradoxalment, noves formes d'expressió col·lectiva, autoorganització i apropiació cultural de la ciutat. En aquest context emergeix l'Athens Fringe Festival, una iniciativa oberta i informal que permetia a persones sense trajectòria professional artística ocupar carrers, places, comerços o habitatges amb pràctiques creatives compartides.

La creativitat urbana no sempre emergeix des dels grans equipaments. Sovint apareix en espais ordinaris, informals i compartits.

El text és especialment interessant perquè evita dues simplificacions habituals. No idealitza les polítiques culturals institucionals vinculades a la regeneració urbana, però tampoc romantitza automàticament les pràctiques participatives o comunitàries. De fet, una de les tensions centrals de l'article és mostrar com moltes formes de creativitat ciutadana acaben sent posteriorment absorbides per les mateixes institucions que inicialment les ignoraven. La participació cultural esdevé aleshores també un recurs de legitimació institucional i de renovació simbòlica de les marques urbanes.

L'aportació més valuosa del text probablement és una altra: recordar que la cultura urbana no es produeix només

des dels equipaments o les grans programacions, sinó també des de pràctiques ordinàries, interaccions informals i formes menors d'ocupació simbòlica de la ciutat. Les autores recuperen Michel de Certeau per defensar que aquestes "tàctiques quotidianes" poden alterar, fins i tot discretament, les jerarquies culturals establertes.

Per al món local, aquesta lectura té implicacions importants. Obliga a preguntar-se fins a quin punt les polítiques culturals continuen prioritant infraestructures visibles i relats de competitivitat urbana mentre moltes formes de creativitat quotidiana només troben espai en moments d'escassetat, buit institucional o precarietat urbana. També planteja una qüestió delicada: què passa amb aquestes pràctiques un cop les institucions decideixen incorporar-les al seu relat oficial?

Referència

Brokalaki, Z., i Comunian, R. (2021). *Beyond the hype: Art and the city in economic crisis*. *City*, 25(3–4), 396–418.

<https://doi.org/10.1080/13604813.2021.1935766> [2]

Categories: Publicacions acadèmiques

Categories: Recursos i publicacions

Etiquetes: desenvolupament territorial

Etiquetes: participació cultural

Etiquetes: arts i creació

Etiquetes: pensament cultural

Etiquetes: governança cultural

- [3]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/blogs/2022/relat-creatiu>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/interaccio>

[2] <https://doi.org/10.1080/13604813.2021.1935766>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/7001>